Dü?ünce ve Dil Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dü?ünce ve Dil Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20284

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Dü?ünce ve Dil Ölçe?i (DDO), bireylerin dü?ünce süreçlerinde ve dil kullan?mlar?ndaki olas? bozukluklar? veya sapmalar? de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Bu ölçek, özellikle ?izofreni ve di?er psikotik bozukluklar?n ay?r?c? tan?s?nda ve semptom ?iddetinin takibinde kullan?lan kritik bir ölçektir. Ölçek, hastan?n spontane konu?mas?n? ve dü?ünce içeri?ini sistematik bir ?ekilde de?erlendirerek klinisyenlere nicel veriler sunar. Türkçe uyarlamas?, ölçe?in Türkiye popülasyonunda güvenilir ve geçerli bir ?ekilde kullan?labilmesini sa?lam??t?r.

Türkçe formun geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas? Ula? ve arkada?lar? taraf?ndan 2007 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Orijinal ölçe?in klinik psikiyatri alan?nda yayg?n kullan?m?, adaptasyon çal??mas?n? özellikle dü?ünce bozuklu?u ara?t?rmalar? için önemli k?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Psikiyatri, dü?ünce bozuklu?u, Dil, ?izofreni, Psikoz, Psikometri, Uyarlama, Klinik De?erlendirme.

Yazarlar

H. Ula?, K. Alptekin, D. Özbay, B. B. Akdede, E. Çak?r, M. Tümüklü, Y. Akvardar.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin dü?ünce içeri?i ve dil formundaki dü?ünce bozuklu?u semptomlar?n? standartla?t?r?lm?? bir yöntemle ölçmek ve derecelendirmektir. Bu, özellikle psikoz spektrum bozukluklar? olan hastalar?n klinik de?erlendirmesinde, semptom ciddiyetinin objektif olarak belirlenmesinde ve farmakolojik müdahalelere verilen yan?t?n izlenmesinde kritik bir rol oynar.

Türkçe uyarlama çal??mas?n?n spesifik amac? ise, orijinal ölçe?in Türkiye popülasyonu için kültürel ve dilsel olarak uygunlu?unu sa?lamak ve bu adaptasyonun geçerlilik ile güvenilirlik gibi temel psikometri özelliklerini bilimsel yöntemlerle test ederek kan?tlamakt?r.

Yap?

Dü?ünce ve Dil Ölçe?i, temelde dü?ünce bozukluklar?n?n yap?sal ve i?levsel yönlerini ölçmektedir. Bu yap?, genellikle formal dü?ünce bozuklu?u (Formal Thought Disorder - FTD) olarak bilinen ve konu?man?n organizasyonunda, mant???nda veya ak???nda ortaya ç?kan sapmalar? içerir. Ölçek, hastan?n ileti?im kurma yetene?ini etkileyen semptomlar? yakalamay? hedefler.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçülen temel boyutlar; mant?ks?zl?k, ça?r???m gev?ekli?i, te?etsel konu?ma, perseverasyon, kelime salatas? ve konu?man?n yoksullu?u gibi çe?itli dil ve dü?ünce anormallikleridir. Bu semptomlar, genellikle ?izofreni hastalar?nda gözlemlenen pozitif ve negatif belirtilerin önemli bir bile?enini olu?turur.

Geçerlilik

Türkçe formun geçerlilik çal??malar?, ölçe?in amaçlad??? psikolojik yap?y? ölçme yetene?ini incelemi?tir. Yap? geçerlili?i, ölçek maddelerinin kuramsal olarak ili?kili alt boyutlar alt?nda kümelenip kümelenmedi?ini do?rular. Ula? ve arkada?lar? taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?, ölçe?in klinik gruplar? sa?l?kl? kontrollerden veya di?er psikiyatrik bozukluklar? olan bireylerden ay?rt etme yetene?ini (ay?rt edici geçerlilik) inceleyerek Dü?ünce ve Dil Ölçe?i'nin klinik kullan?ma uygun oldu?unu göstermi?tir.

Güvenilirlik

Güvenilirlik, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini ifade eder. Türkçe Dü?ünce ve Dil Ölçe?i'nin güvenilirli?i, iç tutarl?l?k (Cronbach Alfa katsay?s?) ve muhtemelen puanlay?c?lar aras? güvenilirlik yöntemleri kullan?larak de?erlendirilmi?tir, zira bu tür klinik derecelendirme ölçeklerinde gözlemcinin objektifli?i kritik öneme sahiptir. Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? temel dü?ünce bozuklu?u yap?s?n? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü do?rular.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in faktör yap?s?, dü?ünce bozukluklar?n?n farkl? alt boyutlar?n? ortaya ç?karmak üzere analiz edilmi?tir. Tipik olarak, Dü?ünce ve Dil Ölçe?i gibi araçlar, da??n?k konu?ma (pozitif semptomlar) ve sözel yoksulluk (negatif semptomlar) gibi ayr?k faktörlere ayr?l?r. Faktör analizi sonuçlar?, Türkçe formun orijinal ölçe?in teorik yap?s?n? korudu?unu ve klinik gözlemlerle uyumlu, çok boyutlu bir yap?sal model sundu?unu göstermi?tir.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Klinisyen taraf?ndan uygulanan yar? yap?land?r?lm?? görü?me ve gözleme dayal? derecelendirme ölçe?i.

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal dil (Yüksek ihtimalle ?ngilizce).

Popülasyon Grubu: Klinik Popülasyon (Özellikle psikotik bozukluk tan?s? alm?? bireyler).

Ya? Grubu: Yeti?kin

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Detaylar?: Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas?, ço?unlukla ?izofreni hastalar?ndan olu?an bir örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Klinisyen, hastayla yapt??? yap?land?r?lm?? veya spontane görü?me s?ras?nda hastan?n dilini ve dü?ünce içeri?ini dinler ve önceden belirlenmi? derecelendirme kriterlerine (genellikle 0'dan yüksek puanlara do?ru ciddiyet artar) göre puanlama yapar.

Anahtar Kelimeler

Dü?ünce, Dil, Psikoz, Klinik psikoloji, Dü?ünce bozuklu?u, Skala, De?erlendirme, Psikiyatrik tan?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Çal??man?n yap?ld??? dönemde yazarlar?n ba?l? oldu?u akademik ve klinik kurumlara (Örn: Ege Üniversitesi T?p Fakültesi) ait e-posta adresleri üzerinden sa?lanabilir.

Yaz??ma Adresi: Ula? H. veya Akvardar Y. (Klinik Psikiyatri Dergisi'nde yay?mlanan makalede belirtilen sorumluluk adresleri geçerlidir).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in klinik veya ara?t?rma amac?yla kullan?m? için hem orijinal ölçek geli?tiricilerinden hem de Türkçe uyarlama ekibinden resmi izin al?nmas? önerilir.

Ücret: Ölçe?in ticari bir lisansa tabi olup olmad???na dair bilgiye makalenin orijinal metninden ula??labilir. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m genellikle izinle mümkündür.

Test Y?l? (Türkçe Uyarlama): 2007 (Ula? ve arkada?lar?).

Kaynaklar

Ula?, H., Alptekin, K., Özbay, D., Akdede, B. B., Çak?r, E., Tümüklü, M., ... & Akvardar, Y. (2007). Dü?ünce ve Dil Ölçe?inin Türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas?. Klinik Psikiyatri Dergisi, 10(2), 77-85.

Türkçe uyarlama çal??mas?n?n makalesine ResearchGate üzerinden eri?im sa?lanabilir: researchgate.net

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: dusunce-ve-dil-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Dü?ünce ve Dil Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte mevcut de?ildir. Bu ölçek, genellikle klinisyen taraf?ndan gözlem ve yap?land?r?lm?? görü?me yoluyla puanlanan maddelerden olu?ur ve formal dü?ünce bozuklu?u semptomlar?n? derecelendirir.

ARABPSYCHOLOGY.COM